Uitspraak Geschillencommissie Financiële Dienstverlening nr. 2020-621
(mr. R.J. Paris, voorzitter en mr. J. Hadziosmanovic, secretaris)

Klacht ontvangen op	: 25 november 2019
Ingediend door	: Consument
Tegen	: Nationale-Nederlanden Bank N.V., gevestigd te Den Haag, verder te noemen Bank
Datum uitspraak	: 28 juli 2020
Aard uitspraak	: Niet-bindend advies

Samenvatting

De Bank heeft per juli 2019 haar risicoklassenbeleid gewijzigd voor hypothecaire kredieten en dit aan Consument kenbaar gemaakt. Consument heeft hiertegen geprotesteerd en gesteld dat de Bank hiermee de tussen partijen geldende overeenkomst schendt en dat de beleidswijziging van de Bank onredelijk is. De Commissie is, gegeven de door de Bank verstrekte toelichting, van oordeel dat de wijziging van het beleid niet onredelijk is. De Bank handelt ook niet in strijd met de tussen partijen geldende overeenkomst. De vordering is afgewezen.

1. Procesverloop

De Commissie beslist met inachtneming van haar Reglement en op basis van de volgende stukken:

- het door Consument ingediende klachtformulier;
- het verweerschrift van de Bank;
- de repliek van Consument;
- de dupliek van de Bank.

De Commissie stelt vast dat Consument heeft gekozen voor een niet-bindend advies. De uitspraak is daarom niet-bindend.

De Commissie stelt verder vast dat het niet nodig is de zaak mondeling te behandelen. De zaak is daarom op grond van de stukken beslist.

2. Feiten

De Commissie gaat uit van de volgende feiten.

2.1 Consument is in 2012 een hypothecaire geldleningsovereenkomst (de geldlening) aangegaan met de Bank.

De hypotheeksom bedraagt € 120.000,- en bestaat uit twee gelijke leningdelen met een vast rentepercentage van 4,78% voor de duur van 10 jaar, tot 1 augustus 2022.

2.2 In de hypotheekakte staat het volgende:

Renteherziening na rentevastperiode ----------
De rente van het leningdeel, nummer [redacted] wordt met ingang van **één augustus tweeduizend twee en** twintig herzien. ----------
Ingeval van renteherziening wordt de rente voor een duur die op dat tijdstip wordt ----------
overeengekomen, bepaald op de rente zoals de schuldeiseres deze bedingt voor identieke nieuwe leningen. Deze rente wordt eventueel vermeerderd met een opslag indien het -----
betalingsgedrag van de schuldenaar daartoe aanleiding heeft gegeven. Bij de bepaling van de rente gaat de schuldeiseres uit van het tijdstip waarop zij de schuldenaar de ----------
renteherzieningsbrief stuurt. De schuldeiseres stuurt deze brief uiterlijk één maand voor de desbetreffende datum met ingang waarvan de rente wordt herzien.----------
Onder identieke nieuwe leningen wordt verstaan: door de schuldeiseres te verstrekken ----
leningen waarbij de rente voor een bepaalde vaste periode wordt overeengekomen en ----
waarvan de duur, de betalingstermijnen en de betalingstijdstippen van rente en aflossing -
overeenkomen met die van het desbetreffende leningdeel en met zekerheden waarvan de waarde in dezelfde verhouding staat tot het leningsbedrag als het geval is bij de ----------
restanthoofdsom van het desbetreffende leningdeel. Indien de schuldeiseres geen ---------
identieke nieuwe leningen meer verstrekt, wordt uitgegaan van nieuwe leningen, die dan -
naar het oordeel van de schuldeiseres de meeste gelijkenis vertonen met het ----------
desbetreffende leningdeel. ----------

2.3 Tot 27 juli 2019 kende de Bank drie tariefklassen, namelijk:

Tariefklasse Risico-opslag NHG (Nationale Hypotheek Garantie)	0,00%
Tot en met 90% marktwaarde	0,00%
Meer dan 90% marktwaarde	0,20%

2.4 Bij geldleningen tot en met 90% van de marktwaarde van de woning werd geen opslag in rekening gebracht. De geldlening van Consument viel in deze categorie.

2.5 In juli 2019 heeft de Bank haar opslagenbeleid gewijzigd en Consument hierover per brief geïnformeerd. Daarin staat dat Consument op basis van zijn huidige tariefklasse een risico-opslag heeft van 0%. Het gewijzigde beleid mag voor de consument niet tot hogere kosten leiden zolang de rentevastperiode loopt. Leidt het tot voordeel voor de consument dan kan dit wel meteen worden doorgevoerd. Uit die brief volgt dat de geldlening van Consument op basis van de nieuwe tariefklassen ingedeeld zal worden in de tariefklasse 70-80% marktwaarde. Hiervoor geldt een risico-opslag van 0,25%. Dat zou niet in het voordeel zijn van Consument. Om die reden houdt de Bank de risico-opslag van 0% aan gedurende de rentevastperiode.

Deze nieuwe tariefklassen indeling is als volgt:

NHG (Nationale Hypotheek Garantie)	0,00%
Niet-NHG	
• Tot en met 40% marktwaarde	0,00%
• Meer dan 40% tot en met 50% marktwaarde	0,05%
• Meer dan 50% tot en met 60% marktwaarde	0,10%
• Meer dan 60% tot en met 70% marktwaarde	0,15%
• Meer dan 70% tot en met 80% marktwaarde	0,25%
• Meer dan 80% tot en met 90% marktwaarde	0,30%
• Meer dan 90% tot en met 100% marktwaarde	0,35%
• Meer dan 100% marktwaarde	0,60%

2.6 Consument heeft bij de Bank geprotesteerd tegen deze wijziging en nadien een klacht bij Kifid ingediend.

3. Vordering, klacht en verweer

Vordering Consument

3.1 Consument vordert nakoming van de tussen partijen gemaakte afspraken of een vervangende schadevergoeding die door Consument wordt geschat op €12.000,-.

Grondslagen en argumenten daarvoor

3.2 Deze vordering steunt, kort en zakelijk weergegeven, op de volgende grondslag.
De Bank schiet tekort in de nakoming van de tussen partijen geldende overeenkomst. Zij mag de tarievenstructuur voor Consument niet eenzijdig wijzigen. Met de nieuwe tariefklassen wentelt zij haar bedrijfsrisico af op de burger en handelt daarmee tevens in strijd met de op haar rustende zorgplicht. Op basis van de nieuwe tarievenstructuur die de Bank heeft geïntroduceerd, zal Consument bij de renteherziening in 2022 worden geconfronteerd met een risico-opslag.

Verweer van de Bank

3.3 De Bank heef de stellingen van Consument gemotiveerd weersproken. Voor zover nodig zal de Commissie bij de beoordeling daarop ingaan.

4. Beoordeling

4.1 De Commissie ziet zich gesteld voor de vraag of de Bank handelt in strijd met de op haar rustende verplichtingen richting Consument door haar risicoklassenstructuur met bijbehorende opslagen te wijzigen.

4.2 Als uitgangspunt bij deze beoordeling heeft te gelden dat de Bank een vergaande mate van vrijheid heeft als het gaat om het vaststellen van de rentetarieven die zij haar klanten aanbiedt, alsmede van de risico-categorieën die zij daarbij hanteert. De Bank is daarbij wel gebonden aan de grenzen die de wet, de overeenkomst en de maatstaven van redelijkheid en billijkheid daaraan stellen.

4.3 De Bank heeft Consument bij het aangaan van de geldlening in 2012 een rentevoorstel gedaan. Consument is hiermee akkoord gegaan, waardoor een overeenkomst tussen partijen tot stand is gekomen. Het voorstel was gebaseerd op het op dat moment geldende beleid van de Bank ten aanzien van de risico-indeling (en de daaraan gekoppelde risico-opslagen). De risico-indeling maakte geen onderdeel uit van de tussen partijen geldende voorwaarden.

4.4 De Bank heeft de risicoklassen per juli 2019 uitgebreid. De Bank heeft aangevoerd dat zij hiermee de rente die zij de klant in rekening brengt, beter laat aansluiten bij het risico dat bij elke hypotheek hoort. Daarnaast volgt zij hiermee de ontwikkelingen in de markt en daarom heeft zij de nieuwe risicoklassen ingevoerd in combinatie met de mogelijkheid dat de rente gedurende de rentevastperiode kan dalen, bijvoorbeeld als gevolg van stijging van de marktwaarde van de woning.

4.5 De Commissie is, gegeven de door de Bank verstrekte toelichting, van oordeel dat de wijziging van het risicobeleid niet onredelijk is. Een wijziging die bovendien niet willekeurig is, maar voor alle nieuw af te sluiten rentecontracten voor klanten in vergelijkbare omstandigheden geldt.

4.6 De stelling van Consument dat uit de hypotheekakte niet volgt dat de Bank bevoegd is haar risicobeleid aan te passen, slaagt niet. In de hypotheekakte is alleen vermeld dat de Bank na ommekomst van de rentevasteperiode een nieuw renteaanbod zal verzorgen. De Bank kan zelf binnen de grenzen bepalen of en onder welke voorwaarden zij een nieuw renteaanbod doet. De Commissie volgt het standpunt van de Bank dat de in de hypotheekakte genoemde opslag bij wanbetaling een andere is, en dat de opslag behorende bij de risicoklasse los staat daarvan.

4.7 Door het toepassen van een uniform risicobeleid voldoet de Bank aan de in artikel 81a Besluit Gedragstoezicht financiële ondernemingen Wft vanaf 1 januari 2013 geldende vereisten. De Bank dient op grond van dit artikel – kort gezegd – consumenten met hetzelfde risicoprofiel voor dezelfde rentevastperiode dezelfde rentevergoeding aan te bieden. Dit geldt ook bij een renteherzieningsvoorstel.

4.8 Op grond van het voorgaande concludeert de Commissie dat de vordering van Consument dient te worden afgewezen.

5. Beslissing

De vordering wordt afgewezen.

De uitspraak heeft de vorm van een niet-bindend advies. Tegen deze uitspraak staat geen hoger beroep open bij de Commissie van Beroep Financiële Dienstverlening. U kunt de zaak nog wel aan de rechter voorleggen.

U kunt, binnen twee weken na de verzenddatum van deze uitspraak, bij de Voorzitter van de Geschillencommissie Financiële Dienstverlening schriftelijk een verzoek indienen tot herstel van kennelijke vergissingen in de uitspraak. U moet daarbij met name denken aan correctie van reken- of schrijffouten en verbetering van namen en data. De volledige procedure met de termijnen die daarbij in acht moeten worden genomen staat beschreven in artikel 40 van het Reglement.